

Maalena

INAKI SEGUROLA

ANDRE bekatari
saindua. Hitzez enpaztuko
dut aurtengo maalenarik
probatu ez izana.

Errenteiya da herri bat
txit aurreratu: industrialki, politikoki
(aspalditxo!) sexolojikoki, afterpunkti...
Hala zioen Goiko Kalean jaiotako Zaba-
letak: «Parisa bañon aundiyago da / urte
gutxi barrun!».

Baina ba al da oraintxe Errenteirik?;
bizi al da Errentiya? Badira Bizkaian
Errenteiye eta Errentexa, baina beste Pa-
rix-txiki horretan, gelditzen al da erren-
tiarrik, bere herriaren izen gogor hori
lotsaz saldu ez duenik (lehenago 'Erren-
deri-rekin' beraxtu nahi izan zuten), kas-
tillanoen oldarrari errentarik pagatzen ez
dion egoskôgorrik? Kastillano jende ho-
rretan badira bi azpi-arraza: bata, español
garbia, 'Rentería' gailen jarri zuena; bes-
tea da vasco-español trabestia, 'Oreréa'
parregarri hori sekulako afanean sartu eta
kristo guztiari pegatxi arteko onik ez
duena. Azken kasta honek (kontu gero!)
badaki tarteka euskaldun plantak egiten
eta post-euskara bikoiztu patetiko halamoduzko jardun bat edo beste lardaxten.
Ez dakiena da: (a) 'Oreréa', azentua le-
kuko, ez dela euskara, ez duelako eus-
kaldunaren aho-mihirik gozabetetzen; (b)
Akademiaren onespina zapelaitzen batek
Mikelazuloko Belearn gorpu deseginari
sartu nahi izan dion ziri mendekoxoa
besterik ez dela; (c) nere moduko koitta-
duentzat (jendaila euskalkume cashe-
roarentzat) izena hitza era badela, bi-
hotz-belarrietan jauzkari bizi dena, eta ez
tema soila, kontzientzia ustela ('nazona-
la') garbitzeko eusko-kutixi merkea; eta
(d), ongi pentsaturik, 'Oreréa' hori ez
dela gaizki heldu Errenti zenaren epitafio
likidazionista moduan.

Ez dudala deus ulertzen esango didate,
eta egia: ez dut deus ulertzen. Festan ar-
gitu ez naizelako, seguritik.

Udako
beherapena

JEAN LOUIS DAVANT

ZUTABEA berenaz eta
naturalki prediku laburra
da, hitz gutiz egina. Iduriz
idatz errexia izan behar
luke. Hala litzateke, gai
bat ukanez gero. Baina hain zuzen ere, hor
dago kokka: zer aipa, zertaz mintza? Gu-
tiz gehienetan gertakizunak ugari jausten
dira idazle gaiztoaren menara. Uda betean
ordea, zertaz mintza? Bero astun horiek
ez digute gogo handirik pizten, aitzitik
pausordura deitzen gaituzte, non ez den
toki hotx batera, dela mendira, dela ur
bazterrera.

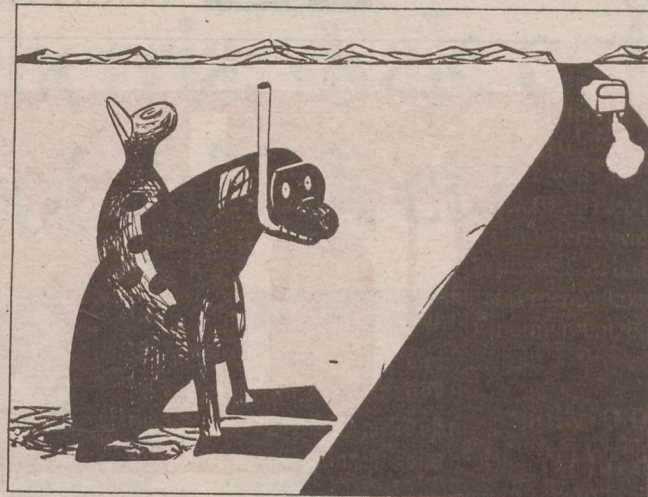
Horrek guziak egun ez du ene afera
egiten. Eta bizkitartean eginbidea bete
behar dut eta hitzemanan kunplitu. Ez dut
hargatik irakurle nardatu nahi betiko
gaiak errepikatuz: pastorala (ederki doa
nire hirugarrena, eskerrik asko), euskal
arazoa (zoritarrez ez zaigu bihar buka-
tuko), Bosnia (gero eta gaizkiago naski,
europarren ahalakerako)...

Ori, Ruandarik ez da gehiago aipu, ez
nago halere segur bukatu denik hango
arazoa, baina modatik atera da, une ho-
netan ez ditaike errentagarri gertatzen.

EL MUNDO

Atlantiar
galderak

NATOk onartu beharko al
luke islamismo erradikala etsai
bat dela? Prestatu behar al da
Ekialde Ertainean eta Medite-
rranioan borrokak izateko, edo
akordio militarrek egingo al di-
ra hegoaldeko auzoekin?
EEBBek galdera hauei eman-
dako erantzunek nabarmen bal-
dintzatzen dute eztabaida.
Aliantzan izan duen lidergoak
lau hamarkada iraun du. Iner-
tzia horrekin batera honako hau
ere gertatu da: NATOk kide
europarrek ez dute segurtasun
politika sendorik tajutu aman-
komunean EBren baitan. Hala
ere, Clintonentzat oso zaila da
NATOk politikak definitze-
a, egun joera desberdinak
baitaude EEBBeko iritzi pu-
blikoan, adituen artean eta ad-
ministrazioan. Bateko, batzuen

EL ROTO / DIARIO 16

ustez, Errusiari buruz ari dela
Henry Kissingerren ustez esa-
terako, Errusia Mendebaldean
integratu behar da, herri horrek
NATOk egindako akordio
berezi baten bitartez; besteko,
bestetuek diote lehenbailehen
barne hartu behar direla Euro-
pako Ekialdeko herririk aurre-

ratuenak eta, bitartean, Moskun
zer gertatuko zain egon beharko
litzatekeela. Clinton emeki-
emeki egindako integrazioaren
eta Errusiari bakartuko ez duten
garantiak ematearen aldekoa
da.

MARIANO AGUIRRE

EL DIARIO VASCO

Proteina

Flemingez geroztik gaur-
daino ez da antzeko aurkikun-
derik egin, *antibaby* pastila izan
ezik. Argaltzeko hormona. Mi-
raria, miraria.

Potoloak, bai gizonezkoak
bai emakumezkoak, desager-
taraztea munduaren dibertsita-
te ederra murriztea da, baina
mania hori sartu zaigu. Egun
ideal anorexia da nagusi, eta
badirudi jadanik ez ditugula
gustoko hezur-haragizko mu-
sak, hezur hutsekoak baizik.
Mendebaldeko moda Ekialde-
ko Pilulen kontrakoa da. Han-
ditu egin da ozta estalitako es-
keletoen prestigioa. Mundua,
deabrua eta haragia, baina gu-
txi. Ahal bada, ahalik eta gu-
txien.

MANUEL ALCANTARA

LUZENDARIARI

Barrikada

Funtsean, joan den igandean Izarraizpe
Irakaskuntza Kooperatibako 115 irakaslek
sinatu zenuten gutunari erantzutera nator.
Saiatuko naiz maza hartatik hari muturrei
heltzen, baina nik ere, zuek bezala, neurri
librean iharduteko asmoa dakart. Egia, inor
ez gara guztizkoak (perfektoak, alegia), ha-
la ere, ikasleei gomendatzeaz gain, entzi-
klopediak aldika geuk ere orrikatzen ditu-
gula ikasi dut: «Guantanamo...».

Goiko Ahalguztidunari buruz, zer esan? Ez
naiz nor besteren sinesmen eta fede kontuetan
sartzeko. Solasaldiak berriz, nahi eta /edo
ahal dudan jendearekin izaten ditut, zuetako
zenbaiti bezala, niri ere adiskidetasun eder
anitz hoztu baitzait auzi honen kariatz.

Estimaten dizuet intsumisioaren aldeko
jarrera adoretua hartu izana nire argudioak
errefusatzeko, baina soldaduzkatz gaineko
zentsua eman nahi izan nien intsumisioari
eta kontzientzi eragozpenari. Jabetzen naiz
hitzen esparru semantikoa zabalean har-
tzeak izan ditzakeen zailtasunez. Ea argi-
tzen dugun: bere kontzientziari (dela txarra,
dela ona zein erdipurdikoa) obedituz harotz
batek, erizain batek, soldadu batek, irakasle
batek uko egiten dio nagusiek agintzen dio-

tena betetzeari; horra kontzientzi eragozpe-
na modu baldarrean azaldua. Andereñoari
zigorra ezarri zitzaion, eta zuek gogotik
txalotzen ari zarete erabaki hori oraindik,
nahiz eta zuen intsumisioaren neurriak,
itxura batean, neurriak ez izan. Intsumiso
zatzaizkiete nire idatziei ere; zorianak! El-
goibarko langileen zigorra deitoratzean ge-
zurretan, sektarismo, iraintzeko asmoa ari
nintzen, antza. Nik uste geure kontraesanek
ikasteko aukera bikaina eskaintzen digutela
maiz. Disidentzia zigortzen denean salatze-
koa da, agintekeriak jarrerak onartzen
ditugunean ikaragarri txirotzen gara per-
sona garen aldetik. Eta faxismoak ez dio
utziko faxismo izateari geuk edo 'gutarrek'
sustatzen dutelako.

Beste kontu bat, nire gaitzizena, alia-
sa ere aipatzen duzue poliziak ohi duen era
okaztagarrian. Eta ironia-jolasak gustuko
ditudalako larregi deritzot 115 irakasleok
zeuen laguntzako har nazazuen. Lasai, nik
ez zaituztet inoren aurrean salatuko.

Gerran gaude elkarrekin, eta egoera horri
ahalbait zuhurren erantzuten ez dago erra-
za. Aritmetika hutsari baino neurri malgua-
goei eutsi ezear gatazkarik ez da konpon-
tzen, ez hemen, ez beste inon. Jende ikasia
gara, egoerak estrapolatzea ariketa osa-
sungarria da. Agian, ez zuek eta ez ni ez gara

izango gizatasunaren eredu, jarrera kriti-
koagoak hartzeko kapaz ez bagara, dogma-
keriaren kurpil zorotik ez gara sekula santan
aterako. Kanpaina garaia amaitu ziren, ez
diot tajurik ikusten itsu-itsuan demokrazia-
ren fetitxea gurtzeari. Gerra honek ere az-
kena izango du halako batean, eta ondo-
rioak gorriak izango dira, langileentzat be-
reziki. Guztion kontra ari da denbora. Ez
dizuet 30 urtetan landutako proiektuaren
uzta bikaina jasotzerik eragotziko, gogoan
izan ordea ez gaitzakezuela gogoz kontra
uztarri horretan lotuta eduki. Ikastola ez da
bunkerra, ez da kaserna bat, eta ez du ema-
ten zuek, ni bezala, oso politiko onak za-
retenik. Autodeterminatu ginenean guk
independentziaren hautua egin genuen.

Gaizki ulertuko nuen, nire Manolo Es-
cobarren ez dit ezer egin, Oskorri maite dut
eta piperretan Lodosakoak ditut kuttune-
nak. Ez dakit zer label edo pedigiren jabe
zarete frogatu nahian zabilatzaten: aitor-
tzen dizuet, euskaltzaleak zarete, euskal-
dunak zarete, ez dut inoiz ukatu. Eta zuek
eta guk nahi edo ez, zuek eta gu parte gara
ekingo diogu herri honen geroari.

Oporrak ongi igaro!

JOSE LUIS OTAMENDI
(Azpeitia)

GAIA JARRITA

EAJren
mendeurrena

Nazionalismoak
bete du mendea,
Sabino Aranaren
urrezko legea
ondorengo euskaldun
askoren fedea.
Beste askoren gisan
ideia noblea,
zuzen uztartuz gero
bide eta xedea

RUFINO IRAOLA

Egunkaria

Batzarde Parekidea: 72564 E / Lege Gordailua: SS 800/90
ISSN 1134-640X

OJDK IKUSKATUTAKO HEDAPENA

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria: MARTIN UGALDE

Kontseilu Editorialeko Zuzendaria: JOAN MARI TORREALDAI

Kontseilari Ordezkarria: INAKI URIA

Zuzendaria: MARTXEL OTAMENDI

Gerentea: FERMIN LAZKANO

Publizitatea: MARI JOSE SARASA

HELBIDEAK

Egoitza nagusia: Gudarien etorbidea, z/g / 20140 Andoain
300 222 / Erredakzio faxa: 300 255 / Publizitateko faxa: 300 707Araba: San Antonio, 20-1. lezker. / 01005 Gasteiz / 23 38 72 / Faxa: 23 38 73
Publizitatea: 13 19 65Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irrintzi dorrea) / 31011 Iruñea
17 80 78 / Faxa: 17 80 77 / Publizitatea: 17 66 86Bizkaia: Zabalburu Enparantza, 2-1. lezkerra. / 48003 Bilbo
410 40 46 / Faxa: 410 37 15 / Publizitate Orokorra: 410 38 55
Publizitate Lokala: 410 38 46Lapuri / Nafarroa Beherea / Zuberoa: Pannecau 14, / 503 Postia
kutxatila, / 64100 Baiona / 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 11